

Se ena življenjska poteza je močno značilna za našega jubilara. Če se izrazimo po starem, bi rekli, da je bil skozi vse svoje življenje tako dosledno osebno pošten, da mu je prav ta lastnost dostikrat nakopala razne težave, ker je vedno in povsod skušal zadovoljiti vse, izogniti se vsaki krivici do svojih sodelavcev in drugih, ki jih je srečaval v življenju. Taka prizadevanja so dostikrat ovirala dinamičnost njegovega odločanja in dražila nestrpnosti.

V inženirju Franju Oblaku se nam kaže podoba moža, ki je vse velike težave premagoval vztrajno in tiho, toda izredno uspešno, pri tem pa ni hlepel po slavi in priznanju, temveč se je izzivljaj v izpolnjevanju dolžnosti. Naj mu bo v zadoščenje upravičena zavest, da je častno opravljal svoje življenjske naloge. Želimo mu, da bi še dolgo užival svoj pokoj, ki ga je tako pošteno zaslužil.

R. P.

SODOBNA VPRAŠANJA

VZHODNOALPSKO-DINARSKA SEKCIJA MEDNARODNE ZVEZE ZA PROUČEVANJE VEGETACIJE

Sodobno gospodarjenje z gozdovi čedalje bolj upošteva in uporablja izsledke in rezultate relativno mlade vede, fitosociologije. Ker je tudi pri nas v Sloveniji preučevanje in kartiranje vegetacije za znanstvene in gozdarske operativne namene že vrsto let v polnem razmahu, je potrebno seznaniti slovensko gozdarsko javnost o ustanovitvi, nalogah in dejavnosti mednarodne organizacije fitosociologov.

Že precej časa je bilo čutiti, da posamezniki ne morejo več obvladati in uspešno reševati vse mnogoštevilne in zamotane vegetacijske problematike, posebno ne v fito-geografsko in vegetacijsko tako raznovrstnem in bogatem vzhodnoalpskem in dinarskem prostoru, katerega središče in vozlišče je ravno Slovenija.

Obširna problematika znanstvenega preučevanja vegetacije zajema zgodovinski razvoj, zgradbo, razširjenost, razvojno dinamiko, ekologijo in sistematsko razvrstitev rastlinskih združb. Nadalje je tu odprto široko polje za preučevanje medsebojne odvisnosti tal, klime in vegetacije oziroma pojem rastišča, ki postaja čedalje bolj zanimiv za sodobno načrtovanje v gozdarstvu, kmetijstvu in v širšem okviru za celotno gospodarstvo.

Možnost za takšno sodelovanje je dana v združenju, kjer složno sodelujejo in se koristno dopolnjujejo strokovnjaki naravoslovnih ved, zlasti biologije, gozdarstva in agronomije. Izmenjava mišljenj in znanstvenih izsledkov ter sodelovanje med posamezniki in deželami dajeta vedno boljše, bolj dognane in utemeljene rezultate kakor izolirano delo na ožjem prostoru.

Zato je pripravljalni odbor treh fitosociologov (prof. dr. E. Aichinger, Celovec, prof. dr. S. Hrovatić, Zagreb, in prof. dr. S. Pignatti, Trst) leta 1960 organiziral prvi sestanek v Celovcu, kjer se je ustanovila vzhodnoalpsko-dinarska sekcija kot sestavni del Mednarodne zveze za proučevanje vegetacije (Internationale Vereinigung für Vegetationskunde).

Dežele članice, ki zavzemajo vzhodnoalpsko-dinarski prostor, so: Avstrija, Italija in Jugoslavija. Sodelujejo in so tudi članice dežele, ki mejijo ali so na prehodu vzhodnoalpsko-dinarskega prostora, pa tudi dežele, ki želijo sodelovati na tem območju (Češka, Francija, Madžarska, Nemčija, Poljska in Švica).

Prvi predsednik sekcije je bil ustanovitelj in nestor fitosociološke vede prof. dr. Jos. Braun-Blanquet, Montpellier, z dveletno mandatno dobo. Leta 1962 pa ga je zamenjal prof. dr. E. Aichinger, Celovec, ki predseduje združenju še sedaj. Voljeni so tudi trije podpredsedniki (iz vsake države članice po eden), za Avstrijo prof. dr. E. Aichinger, za Italijo prof. dr. V. Giacomini, za Jugoslavijo do leta 1964 prof. dr. M. Wraber, od leta 1964 dalje pa akad. prof. dr. ing. P. Fukarek, Sarajevo.

Pravilnik sekcije določa enakopravno rabo štirih jezikov: italijanščine, nemščine, slovenščine in srbohrvaščine (žal se oba jugoslovanska jezika redkeje uporabljata). Nadalje se prirejajo vsako leto sestanki v drugi državi. Sekcija izdaja glasilo z naslovom »Mitteilungen der Ostalpin-dinarischen pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft«, ki vsebuje znanstvene referate, podane na simpozijih, in njihove povzetke v vseh štirih ali vsaj treh jezikih.

Doslej je bilo že sedem zborovanj ali simpozijev. Prvo je bilo leta 1960 v Celovcu z udeleženci iz 5 držav, med njimi trije iz Jugoslavije (iz Slovenije M. Piskernik in M. Wraber). Predloženi znanstveni referati, ki jih je bilo 14, so zajemali fitogeografske in vegetacijske probleme Vzhodnih Alp in Dinarskega gorstva. Ekskurzijski del je potekal na Ljubelju in po Karnijskih Alpah.

Leta 1961 se je v Brixenu (Italija) zbralo 40 udeležencev iz 6 držav, med njimi 6 Jugoslovancev (iz Slovenije Ž. Košir, V. Tregubov in M. Wraber). Znanstvenih referatov je bilo 19. Ekskurzije so bile v smeri Brennerja in gorskega prelaza Sella.

Tretje zborovanje leta 1962 je bilo zopet v Celovcu. Udeležili so se ga zastopniki 5 držav (iz Jugoslavije 4, od Slovencev M. Wraber). Predloženih 12 referatov je v glavnem obravnavalo zvezo bukovih gozdov. Ekskurzije so bile po Karavankah.

Četrto zborovanje leta 1963 je bilo v Zagrebu. Zbralo se je 60 udeležencev iz 8 držav, od tega dobra polovica tujih gostov. Iz Slovenije so sodelovali S. Grom, Ž. Košir, L. Marinček, M. Wraber in T. Wraber. Obravnavana tematika je zajemala rastlinske združbe Dinarskega gorstva in Sredozemlja. Dva dneva sta bila posvečena znanstvenim referatom, ki jih je bilo 24. Ekskurzije so bile v Gorski Kotar, Hrvaško Primorje in na otok Rab.

V Churu (Švica) je bilo leta 1964 peto zborovanje, na katerem so se zbrali predstavniki Avstrije, Češke, Francije, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Nemčije in Švice s 25 referati. Jugoslavijo je zastopalo 15 predstavnikov, od teh Slovenijo V. Tregubov in M. Wraber. Ekskurzije so bile v okolico Chura in v švicarski nacionalni park v Engadinu.

Sesto zborovanje vzhodnoalpskih in dinarskih fitosociologov je bilo leta 1965 v Berchtesgadenu in Münchenu. Udeleženci so bili iz 7 držav, od teh 14 Jugoslovancev; iz Slovenije so bili S. Grom, I. Puncer, A. Šercelj, M. Wraber in M. Zorn. Ker je dotedanja praksa pokazala, da je bila tematika predloženih znanstvenih referatov preveč raznolika in je zato ovirala uspešno delo, je bila za to zborovanje prvič predložena kot osnovna oziroma glavna tema »Smrekov gozd«. Glavnih referatov o temi je bilo 14, koreferatov 7 in ostalih referatov 6. Študijske ekskurzije so bile okrog Berchtesgadena (vegetacijski profil Jenner-Königsee), po Bavarski planoti in v poplavno območje reke Isar.

Leta 1966 je bil sedmi simpozij v Trstu. Udeležili so se ga člani iz 6 držav, med njimi 14 Jugoslovancev (iz Slovenije M. Wraber, T. Wraber in M. Zupančič). Glavna tema zborovanja je bila »Submediteranska vegetacija«. Bilo je prebranih 26 znanstvenih referatov, od tega je 15 glavnih referatov obravnavalo submediteransko vegetacijo. Ekskurzije so bile v okolico Trsta in na Čaven v Sloveniji.

Za leto 1967 je sklicano osmo zborovanje vzhodnoalpskih in dinarskih fitosociologov na Dunaju z glavno temo »Vegetacija kontinentalnega obrobja Alp in Dinaridov«.

Razen omenjenih zborovanj se je na posebnih sejah razširjenega predsedstva leta 1965 v Trstu in leta 1966 v Ljubljani (leta 1967 bo sestanek ponovno v Ljubljani) začelo s pripravljalnim delom za »Prodromus«, to je vegetacijski priročnik, kjer bodo zbrane, sistematsko urejene in po standardni metodi vpisane vse doslej znane rastlinske združbe vzhodnoalpskega in dinarskega prostora. Združbe bodo hierarhično razvrščene v fitosociološki sistem, urejeno bo vprašanje bogate sinonimike združb, ki često otežkoča delo in ustvarja nejasnost. Tako bomo dobili realno predstavo o razširjenosti posameznih rastlinskih združb. Zbrane in kratko podane bodo tudi glavne ekološke značilnosti fitocenoz. Izdajanje prodromusa je veliko in dolgotrajno delo, ki pa bo mnogo prispevalo k smotrnemu urejanju spornih vprašanj in k pravilnemu vrednotenju posameznih rastlinskih združb v ogromnem vzhodnoalpsko-dinarskem svetu, tako pomembnem za razumevanje vegetacije v drugih delih Evrope.

J. Puncer, M. Zupančič

IZ PRAKSE

GOJITEV PTIC V LUČI SODOBNEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Glede gospodarjenja z gozdovi se Jugoslavija uvršča med naprednejše države. V korak z našim razvojem gre tudi zakonodaja, ki za nekatere ukrepe v gozdarstvu določa tudi konkretne predpise, obvezne za organizacije, ki gospodarijo z gozdovi. Tako 25. člen Zakona o gozdovih nalaga takim organizacijam, da morajo ukreniti vse potrebno za zatiranje škodljivcev in nalezljivih bolezni gozdnega drevja in za preprečenje njihovega širjenja ter za ohranitev koristnih ptic, ki uničujejo škodljivce. V drugi točki 48. člena navedenega zakona so predpisane tudi kazni za tiste organizacije, ki ne bi storile vsega, kar je potrebno, da se gozdni škodljivci in nalezljive bolezni na gozdnem drevju zatrejo ali da se prepreči njihovo širjenje. Iz navedenega je razumljivo, da je vloga ptic pri zatiranju določenih škodljivcev bistvenega pomena. Nekačera gozdna gospodarstva že vrsto let gojijo ptice. Brez dvoma je to uspeh dolgotrajnega prizadevanja pokojnega profesorja Jožeta Šlandra in njegovih sodelavcev, ki so pri nas prvi začeli dokazovati pomembnost gojitve koristnih ptic pevk. Vendar pa je šlo doslej v glavnem le za nenačrtna vlaganja, ki so pri sedanjem vedno bolj organiziranem načinu dela in gospodarjenja že vnaprej obsojena na neuspeh. Za to je v veliki meri krivo dejstvo, da za tovrstno mlado dejavnost s področja varstva gozdov ni bilo primerne literature. Leta 1960 je Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije sicer izdal »Navodila za varstvo, krmljenje in prehrano koristnih ptic«. Ker pa so bila ta navodila s prilogami za izdelavo krmilnic in valilnic razmnožena le v manjšem številu, jih je le malo ohranjenih.

Zato začeto delo ni imelo zaželenih uspehov, zlasti še, ker je v zadnjih letih naše gozdno gospodarstvo preživelo temeljite organizacijske spremembe, pri podeželskih šolah, katerim je bila ta akcija prav tako namenjena, pa ni bilo pričakovanega odziva razen pri nekaterih ljubiteljih ptic.

Pred kratkim je izšla pri Državni založbi Slovenije knjižica pod naslovom »Naši prijatelji na vrtu in v gozdu«. To delo, ki je bogato opremljeno z barvnimi prilogami, sta sestavila gozdarja Henze in Zimmermann, prevedel pa ga je iz originala »Gefiederte Freunde in Garten und Wald« Franc Sušteršič. Knjižici je očitati le nekatere strokovne izraze in pa napačno ime smejačice, ki se na prilogi predstavi bralcu kot divja grlica. V tej knjižici, ki je plod dolgoletnih raziskav in opazovanj, si bodo slo-